
VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2018)0330

Euratori programm, millega täiendatakse raamprogrammi „Horisont 2020“ *

Euroopa Parlamendi 11. septembri 2018. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogrammi (2019–2020) kohta, millega täiendatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ (COM(2017)0698 – C8-0009/2018 – 2017/0312(NLE))

(Konsulterimine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2017)0698),
  - võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 7, mille alusel nõukogu konsulteris Euroopa Parlamendiga (C8-0009/2018),
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 78c,
  - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit (A8-0258/2018),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
  2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a;
  3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
  4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulterida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
  5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Selleks et tagada tuumauuringute järjepidevus ühenduse tasandil, on vaja luua ühenduse teadus- ja koolitusprogramm ajavahemikuks 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2020 (edaspidi „Euratomy programm“). Euratomy programmil peaksid olema samad eesmärgid nagu 2014.–2018. aasta programmil, see peaks toetama samu tegevusliike ja kasutama sama rakendusmeetodit, mis osutus tõhusaks ja asjakohaseks programmi eesmärkide saavutamisel.

Muudatusettepanek

(4) Selleks et tagada tuumauuringute järjepidevus ühenduse tasandil **ja saavutada selle valdkonna eesmärgid**, on vaja luua ühenduse teadus- ja koolitusprogramm ajavahemikuks 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2020 (edaspidi „Euratomy programm“). Euratomy programmil peaksid olema samad eesmärgid nagu 2014.–2018. aasta programmil, see peaks toetama samu tegevusliike ja kasutama sama rakendusmeetodit, mis osutus tõhusaks ja asjakohaseks programmi eesmärkide saavutamisel.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) **Vaatomata võimalikule mõjule, mida tuumaenergia avaldab** energiavarustusele ja majanduse arengule, võivad tõsised tuumaõnnetused ohustada inimeste tervist. Seepärast tuleks Euratomy programmis pöörata võimalikult suurt tähelepanu Teadusuuringute Ühiskeskuses (JRC) käsitletavatele tuumaohutuse ja vajaduse korral julgeoleku aspektidele.

Muudatusettepanek

(6) **Olenemata tuumaenergia võimalikust mõjust** energiavarustusele ja majanduse arengule, võivad tõsised tuumaõnnetused ohustada **keskpikas ja pikas perspektiivis** inimeste tervist **ja keskkonda**. Seepärast tuleks Euratomy programmis pöörata võimalikult suurt tähelepanu Teadusuuringute Ühiskeskuses (JRC) käsitletavatele tuumaohutuse ja vajaduse korral julgeoleku aspektidele.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) 28. veebruaril 2008 Brüsselis toimunud nõukogu istungi järeldustes

Muudatusettepanek

(7) 28. veebruaril 2008 Brüsselis toimunud nõukogu istungi järeldustes

esitatud Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava (SET-kava) abil kiirendatakse vähese CO₂-heitega **tehnoloogia arengut**. Euroopa Ülemkogu leppis 4. veebruaril 2011 kokku, et liit ja selle liikmesriigid edendavad investeerimist taastuvatesse energiaallikatesse, ohutusse ja säästlikusse vähese CO₂-heitega tehnoloogiasse ning keskenduvad SET-kavas esitatud tehnoloogiliste prioriteetide rakendamisele. Igal liikmesriigil on õigus otsustada, milliseid tehnoloogiaid ta soovib toetada.

esitatud Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava (SET-kava) abil kiirendatakse **innovatsiooniprotsessi Euroopa** vähese CO₂-heitega **kõrgtehnoloogia vallas**. Euroopa Ülemkogu leppis 4. veebruaril 2011 kokku, et liit ja selle liikmesriigid edendavad investeerimist taastuvatesse energiaallikatesse, ohutusse ja säästlikusse vähese CO₂-heitega tehnoloogiasse, **sealhulgas tuumaenergiasse**, ning keskenduvad SET-kavas esitatud tehnoloogiliste prioriteetide rakendamisele. **SET-kava 10. meetme (tuumameede) eesmärk on säilitada tuumareaktorite ja nendega seotud tuumkütuetsükli ohutuse kõrge tase nende käitamisel ja dekomisjoneerimisel, parandades samas nende tõhusust**. Igal liikmesriigil on õigus otsustada, milliseid tehnoloogiaid ta soovib toetada.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Kuna kõikides liikmesriikides on tuumarajatised või kasutatakse radioaktiivseid materjale eelkõige meditsiinilisel otstarbel, on nõukogu oma 1. ja 2. detsembril 2008 Brüsselis toimunud istungi järeldustes tunnistanud jätkuvat vajadust tuumaalase pädevuse järele, tagades selle eelkõige asjakohase hariduse ja koolitusega, **mis on ühendatud teadusuuringutega, mida koordineeritakse ühenduse tasandil**.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8) Kuna kõikides liikmesriikides on tuumarajatised või kasutatakse radioaktiivseid materjale eelkõige meditsiinilisel otstarbel, on nõukogu oma 1. ja 2. detsembril 2008 Brüsselis toimunud istungi järeldustes tunnistanud jätkuvat vajadust tuumaalase pädevuse järele, tagades selle eelkõige asjakohase hariduse ja koolitusega **kõikidel tasanditel ning nõuetekohase kooskõlastamise Euroopa tasandi uurimisprojektidega**.

(9) Samal ajal kui iga liikmesriigi asi on otsustada, kas kasutada tuumaenergiat või mitte, tunnistatakse samuti, et **tuumaenergiat** on *eri* liikmesriikides *erinev* roll.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) Selleks et tuumasünteesienergia muutuks äriotstarbelise energiatootmise üheks usaldusväärseks võimaluseks, tuleb ITERi ehitamine kõigepealt edukalt ja õigel ajal lõpule viia ning alustada selle käitamist. Samuti tuleb kehtestada ambitsioonikas, kuid realistlik tegevuskava elektritootmiseesmärkide saavutamiseks 2050. aastaks. Kõnealuste sihtideni jõudmiseks tuleb Euroopa tuumasünteesiprogrammile anda uus suund, võttes tegevuskava rakendamiseks kasutusele ühise tegevusprogrammi. Selleks et kindlustada käimasolevate tuumasünteesialaste teadusuuringute valdkonna saavutused, samuti tuumasünteesiga tegelevate sidusrühmade pikaajaline pühendumus ja nendevaheline koostöö, tuleks tagada ühenduse toetuse järjepidevus. Rohkem tuleks keskenduda eelkõige ITERit toetavale tegevusele, samuti näidisreaktori arendamisele, sealhulgas vajaduse korral erasektori suuremale kaasamisele. Selline ratsionaliseerimine ja rõhuasetuse muutmine ei tohiks kahjustada Euroopa juhtivat rolli tuumasünteesiuuringutes.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 12

(9) Samal ajal kui iga liikmesriigi asi on otsustada, kas kasutada tuumaenergiat või mitte, tunnistatakse samuti, et **tuumauuringutel** on *kõikides* liikmesriikides *tähtis* roll, *muu hulgas ka inimeste tervise valdkonnas*.

Muudatusettepanek

(11) Selleks et tuumasünteesienergia muutuks äriotstarbelise energiatootmise üheks usaldusväärseks võimaluseks, tuleb ITERi ehitamine kõigepealt edukalt ja õigel ajal lõpule viia ning alustada selle käitamist **ja Euratomi programm võib sellele oluliselt kaasa aidata**. Samuti tuleb kehtestada ambitsioonikas, kuid realistlik tegevuskava elektritootmiseesmärkide saavutamiseks 2050. aastaks. Kõnealuste sihtideni jõudmiseks tuleb Euroopa tuumasünteesiprogrammile anda uus suund, võttes tegevuskava rakendamiseks kasutusele ühise tegevusprogrammi. Selleks et kindlustada käimasolevate tuumasünteesialaste teadusuuringute valdkonna saavutused, samuti tuumasünteesiga tegelevate sidusrühmade pikaajaline pühendumus ja nendevaheline koostöö, tuleks tagada ühenduse **pikaajalise** toetuse järjepidevus. Rohkem tuleks keskenduda eelkõige ITERit toetavale tegevusele, samuti näidisreaktori arendamisele, sealhulgas vajaduse korral erasektori suuremale kaasamisele. Selline ratsionaliseerimine ja rõhuasetuse muutmine ei tohiks kahjustada Euroopa juhtivat rolli tuumasünteesiuuringutes.

Komisjoni ettepanek

(12) JRC peaks jätkuvalt tagama tarbijale orienteeritud sõltumatu teadus- ja tehnoloogiaalase toetuse ühenduse poliitika sõnastamisele, väljatöötamisele, rakendamisele ja jälgimisele, eelkõige tuumaohutuse ja **-julgeolekuga** seotud teadusuuringute ja koolitustegevuse valdkonnas. Selleks et optimeerida inimressursid ning tagada, et liidu teadusuuringutes ei tehtaks topelttööd, tuleks kõiki Teadusuuringute Ühiskeskuse uusi tegevusi analüüsida, et kontrollida nende kooskõla liikmesriikides juba tehtava tegevusega. Raamprogrammi „Horisont 2020“ julgeolekualased aspektid peaksid piirduma Teadusuuringute Ühiskeskuse otsese tegevusega.

Muudatusettepanek

(12) JRC peaks jätkuvalt tagama tarbijale orienteeritud sõltumatu teadus- ja tehnoloogiaalase toetuse ühenduse poliitika sõnastamisele, väljatöötamisele, rakendamisele ja jälgimisele, eelkõige tuumaohutuse, **-julgeoleku, tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete ja tuumarelva leviku tõkestamisega** seotud teadusuuringute ja koolitustegevuse valdkonnas. Selleks et optimeerida inimressursid ning tagada, et liidu teadusuuringutes ei tehtaks topelttööd, tuleks kõiki Teadusuuringute Ühiskeskuse uusi tegevusi analüüsida, et kontrollida nende kooskõla liikmesriikides juba tehtava tegevusega. Raamprogrammi „Horisont 2020“ julgeolekualased aspektid peaksid piirduma Teadusuuringute Ühiskeskuse otsese tegevusega.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) Kõik liidu liikmesriigid on huvitatud sellest, et liit tegeleb sellise raamistiku väljatöötamisega, millega toetatakse valdkonnaüleseid tuumalõhustumistehnoloogia alaseid ühiseid teadusuuringuid ning teadmiste loomist ja säilitamist, pöörates erilist tähelepanu ohutusele, julgeolekule, kiirguskaitsele ja tuumarelva leviku tõkestamisele. Selleks on vaja sõltumatut teaduslikku tõendusmaterjali ja selles osas võib JRC anda olulise panuse. Sellist vajadust on tunnistanud komisjoni 6. oktoobri 2010. aasta teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Euroopa Regioonide Komiteele pealkirjaga „Euroopa 2020 – strateegiline juhtalgatus „Innovaatiline liit“, milles teatati kavatsusest tugevdada JRC kaudu

Muudatusettepanek

(14) Kõik liidu liikmesriigid on huvitatud sellest, et liit tegeleb sellise raamistiku väljatöötamisega, millega toetatakse valdkonnaüleseid tuumalõhustumistehnoloogia alaseid ühiseid teadusuuringuid ning teadmiste loomist ja säilitamist, pöörates erilist tähelepanu ohutusele, julgeolekule, **tuumajäätmete käitlemisele**, kiirguskaitsele ja tuumarelva leviku tõkestamisele. Selleks on vaja sõltumatut teaduslikku tõendusmaterjali ja selles osas võib JRC anda olulise panuse. Sellist vajadust on tunnistanud komisjoni 6. oktoobri 2010. aasta teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Euroopa Regioonide Komiteele pealkirjaga „Euroopa 2020 – strateegiline juhtalgatus „Innovaatiline liit“, milles teatati

poliitiliste otsuste tegemiseks vajalikke teaduslikke tõendusmaterjale. JRC teeb ettepaneku seada kõnealuse ülesande lahendamisel tuumaohutuse ja -julgeoleku alastes teadusuuringutes kesksele kohale liidu poliitilised prioriteedid.

kavatsusest tugevdada JRC kaudu poliitiliste otsuste tegemiseks vajalikke teaduslikke tõendusmaterjale. JRC teeb ettepaneku seada kõnealuse ülesande lahendamisel tuumaohutuse ja -julgeoleku alastes teadusuuringutes kesksele kohale liidu poliitilised prioriteedid.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Võttes arvesse Euratomi programmi eesmärki tihendada teaduse ja ühiskonna vahelisi suhteid ning suurendada üldsuse usaldust teaduse vastu, tuleks programmiga **parandada kodanike ja kodanikuühiskonna teadlikkust** teadusuuringute ja innovatsiooni **küsimustes**, edendades selleks teadusharidust, muutes teaduslikud teadmised paremini kättesaadavaks ning töötades välja vastutustundlikud uurimis- ja innovatsioonialased tegevuskavad, mille abil lahendatakse kodanike ja kodanikuühiskonna probleeme ja mis vastavad nende ootustele, ning lihtsustades nende osalemist Euratomi programmi kohases tegevuses.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Vajadust jätkata tuumauuringuid Euroopa tasandil tunnistati 26. ja 27. veebruaril 2013 Brüsselis komisjoni ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ühiselt korraldatud sümposiumil, kus käsitleti vähese CO₂-heitega majandusele suunatud tuumalõhustumise alaste teadusuuringutega seotud kasu ja

Muudatusettepanek

(15) Võttes arvesse Euratomi programmi eesmärki tihendada teaduse ja ühiskonna vahelisi suhteid ning suurendada üldsuse usaldust teaduse vastu, tuleks programmiga **tagada tõhusam teabe edastamine, et kodanikud ja kodanikuühiskond oleksid teadusuuringute ja innovatsiooni küsimustest teadlikud**, edendades selleks teadusharidust, muutes teaduslikud teadmised paremini kättesaadavaks ning töötades välja vastutustundlikud uurimis- ja innovatsioonialased tegevuskavad, mille abil lahendatakse kodanike ja kodanikuühiskonna probleeme ja mis vastavad nende ootustele, ning lihtsustades nende osalemist Euratomi programmi kohases tegevuses.

Muudatusettepanek

(17) Vajadust jätkata tuumauuringuid, **sealhulgas tuumalõhustumise alaseid teadusuuringuid**, Euroopa tasandil tunnistati 26. ja 27. veebruaril 2013 Brüsselis komisjoni ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ühiselt korraldatud sümposiumil, kus käsitleti vähese CO₂-heitega majandusele suunatud

piiranguid ning mille ettevalmistamisel teostati teadusharudevaheline uuring, milles muu hulgas osalesid energeetika-, majandus- ja sotsiaalteaduste valdkonna eksperdid.

tuumalõhustumise alaste teadusuuringutega seotud kasu ja piiranguid ning mille ettevalmistamisel teostati teadusharudevaheline uuring, milles muu hulgas osalesid energeetika-, majandus- ja sotsiaalteaduste valdkonna eksperdid.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Euratomi programm peaks aitama muuta teadlase elukutse liidus populaarsemaks. Piisavalt tähelepanu tuleks pöörata Euroopa teadlaste hartale ja teadlaste töölevõtmise juhendile¹⁷ ning muudele Euroopa teadusruumiga seoses kindlaksmääratud asjakohastele võrdlusraamistikele ja samal ajal tuleks silmas pidada nende vabatahtlikku laadi.

---

¹⁷ Komisjoni 11. märtsi 2005. aasta soovitus Euroopa teadlaste harta ja teadlaste töölevõtmise juhendi kohta (ELT L 75, 22.3.2005, lk 67).

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) Euratomi programmi raames arendatava tegevuse eesmärk **peaks** olema **suurendada** naiste ja meeste **võrdõiguslikkust** teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas ning eelkõige käsitleda soolise ebavõrdsuse põhjuseid, kasutada täielikult ära nii nais- kui ka meesteadlaste täielikku potentsiaali **ning lisada projektidesse sooküsimused**, et parandada teadusuuringute kvaliteeti ja

Muudatusettepanek

(18) Euratomi programm peaks aitama muuta teadlase elukutse liidus populaarsemaks **ja peaks aitama julgustada noori osalema selle valdkonna uurimistöös**. Piisavalt tähelepanu tuleks pöörata Euroopa teadlaste hartale ja teadlaste töölevõtmise juhendile¹⁷ ning muudele Euroopa teadusruumiga seoses kindlaksmääratud asjakohastele võrdlusraamistikele ja samal ajal tuleks silmas pidada nende vabatahtlikku laadi.

---

¹⁷ Komisjoni 11. märtsi 2005. aasta soovitus Euroopa teadlaste harta ja teadlaste töölevõtmise juhendi kohta (ELT L 75, 22.3.2005, lk 67).

Muudatusettepanek

(19) Euratomi programmi raames arendatava tegevuse eesmärk **peab** olema **kooskõlas** naiste ja meeste **võrdõiguslikkuse põhimõttega** teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas ning eelkõige käsitleda soolise ebavõrdsuse põhjuseid, kasutada täielikult ära nii nais- kui ka meesteadlaste täielikku potentsiaali, **parandades juurdepääsu teadusprogrammidele**, et parandada

stimuleerida innovatsiooni. Samuti peaks tegevuse eesmärk olema naiste ja meeste võrdõiguslikkuse põhimõtete rakendamine vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklites 2 ja 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artiklis 8 sätestatule.

teadusuuringute kvaliteeti ja stimuleerida innovatsiooni. Samuti peaks tegevuse eesmärk olema naiste ja meeste võrdõiguslikkuse põhimõtete rakendamine vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklites 2 ja 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artiklis 8 sätestatule.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) Euratomi programmiga toetatavas teadus- ja innovatsioonitegevuses tuleks järgida olulisi eetikapõhimõtteid. Vajaduse korral tuleks arvesse võtta teaduse ja uue tehnoloogia eetika Euroopa töörühma arvamusi energeetika küsimustes. Teadustegevuses tuleks arvestada ka ELi toimimise lepingu artiklit 13 ning **vähendama peaks** loomade **kasutamist** teadusuuringutes ja katsetes, **eesmärgiga** asendada **loomade kasutamine täielikult muude meetoditega**. Kogu tegevuse elluviimisel tuleks tagada inimeste tervise **kõrgetasemeline** kaitse.

Muudatusettepanek

(20) Euratomi programmiga toetatavas teadus- ja innovatsioonitegevuses tuleks järgida olulisi eetikapõhimõtteid. Vajaduse korral tuleks arvesse võtta teaduse ja uue tehnoloogia eetika Euroopa töörühma arvamusi energeetika küsimustes. Teadustegevuses tuleks arvestada ka ELi toimimise lepingu artiklit 13 ning loomade **kasutamine** teadusuuringutes ja katsetes **tuleks** asendada **muude meetoditega, lõppeesmärgiga loomade kasutamine keelustada**. Kogu tegevuse elluviimisel tuleks tagada inimeste tervise **kõrgeimal tasemel** kaitse.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Suuremat mõju peaks saavutatama ka sellega, et Euratomi programm ja erasektori rahalised vahendid ühendatakse avaliku ja erasektori partnerlussuhetega põhivaldkondades, kus tänu teadusuuringutele ja innovatsioonile oleks võimalik saavutada liidu üldisemad konkurentsivõime eesmärgid. Erilist tähelepanu tuleks pöörata väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate

Muudatusettepanek

(21) Suuremat mõju peaks saavutatama ka sellega, et Euratomi programm ja erasektori rahalised vahendid ühendatakse avaliku ja erasektori partnerlussuhetega põhivaldkondades, kus tänu teadusuuringutele ja innovatsioonile oleks võimalik saavutada liidu üldisemad konkurentsivõime eesmärgid. Erilist tähelepanu tuleks pöörata väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, **sealhulgas**

kaasamisele.

*asjaomas*es teadusvaldkonnas
esilekerkivate uute innovaatiliste osalejate
kaasamisele.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Liidu finantshuve tuleks kaitsta kulutsükli jooksul proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad rikkumiste tõkestamist, avastamist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ning vajaduse korral trahve. Muudetud kontrollistrateegia, mille puhul rõhk suunatakse vigade arvu vähendamisel riskipõhisele kontrollile ja pettuste avastamisele, peaks vähendama osalejate kontrollikoormust.

Muudatusettepanek

(25) Liidu finantshuve tuleks kaitsta kulutsükli jooksul proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad **ühiste auditimenetluste abil** rikkumiste tõkestamist, avastamist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ning vajaduse korral trahve. Muudetud kontrollistrateegia, mille puhul rõhk suunatakse vigade arvu vähendamisel riskipõhisele kontrollile ja pettuste avastamisele, **mis põhineb ELi tasandi ühistel põhimõtetel ja kriteeriumidel**, peaks vähendama osalejate kontrollikoormust.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) Oluline on tagada Euratomi programmi usaldusväärne finantsjuhtimine ning selle kõige tulemuslikum ja kasutajasõbralikum rakendamine, samal ajal ka õiguskindlus ja **selle kättesaadavus** kõikide osalejate jaoks. On vaja tagada programmi vastavus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 966/2012 (edaspidi „finantsmäärus“)¹⁹ ning lihtsustamise ja parema reguleerimise nõuetele.

Muudatusettepanek

(26) Oluline on tagada Euratomi programmi usaldusväärne finantsjuhtimine ning selle kõige tulemuslikum ja kasutajasõbralikum rakendamine, samal ajal ka õiguskindlus ja **võimalike kasusaajate nõuetekohane teavitamine, et suurendada kättesaadavust** kõikide osalejate jaoks. On vaja tagada programmi vastavus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, **Euratom**) nr 966/2012 (edaspidi „finantsmäärus“)¹⁹ ning lihtsustamise ja parema reguleerimise nõuetele.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 33

Komisjoni ettepanek

(33) Selleks et saavutada Euratomi programmi eesmärgid asjakohastes valdkondades, on vaja toetada nii Euratomi programmi raames kui ka raamprogrammiga „Horisont 2020“ ühiselt toimuvat valdkonnaülest tegevust.

Muudatusettepanek

(33) Selleks et saavutada Euratomi programmi eesmärgid asjakohastes valdkondades, on vaja toetada nii Euratomi programmi raames kui ka raamprogrammiga „Horisont 2020“ ühiselt toimuvat valdkonnaülest tegevust, **näiteks Marie Skłodowska-Curie teadlaste liikuvust toetavate meetmete puhul.**

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Euratomi programmi üldeesmärk on jätkata tuumaenergiaalast teadus- ja koolitustegevust, asetades rõhu tuumaohutuse ja -julgeoleku ning kiirguskaitse pidevale parandamisele, et pikemas perspektiivis **saaks** kaasa **aidata eelkõige** energiasüsteemi CO₂-heite ohutule, tõhusale ja turvalisele vähendamisele. Üldeesmärgi saavutamiseks rakendatakse I lisas täpsustatud tegevust otseste ja kaudsete meetmetena, et saavutada käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud erieesmärgid.

Muudatusettepanek

1. Euratomi programmi üldeesmärk on jätkata tuumaenergiaalast teadus- ja koolitustegevust, asetades rõhu tuumaohutuse ja -julgeoleku ning kiirguskaitse pidevale parandamisele, et **eelkõige aidata** pikemas perspektiivis kaasa energiasüsteemi CO₂-heite ohutule, tõhusale ja turvalisele vähendamisele. Üldeesmärgi saavutamiseks rakendatakse I lisas täpsustatud tegevust otseste ja kaudsete meetmetena, et saavutada käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud erieesmärgid.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) toetada tuumasüsteemide ohutut toimimist;

Muudatusettepanek

a) toetada tuumasüsteemide ohutut toimimist, **muu hulgas struktuuriliste piiriüleste kontrollide abil koos teiste ELi liikmesriikidega tuumarajatiste puhul, mis asuvad ühe või mitme riigipiiri lähedal;**

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) aidata välja töötada ohutuid **pikemaajalisi** lahendusi lõplike tuumajäätmete käitlemiseks, sealhulgas geoloogiliseks lõppladustamiseks ning partitsioneerimiseks ja transmutatsiooniks;

Muudatusettepanek

b) aidata **kaasa koostööle ELi tasandil ja kolmandate riikidega, et tuvastada ja** välja töötada ohutuid **pikaajalisi** lahendusi lõplike tuumajäätmete käitlemiseks, sealhulgas geoloogiliseks lõppladustamiseks ning partitsioneerimiseks ja transmutatsiooniks;

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) suurendada **tuumaohutuse**, sealhulgas tuumareaktorite ja tuumkütuse ohutust, tõhustada jäätmekäitlust, sealhulgas geoloogilist lõppladustamist ning partitsioneerimist ja transmutatsiooni, tõhustada dekomisjoneerimist ja olla valmis hädaolukorraks;

Muudatusettepanek

a) suurendada **tuumaohutust**, sealhulgas tuumareaktorite ja tuumkütuse ohutust, tõhustada **inimestele või keskkonnale avalduva soovimatu mõju ärahoidmiseks** jäätmekäitlust, sealhulgas geoloogilist lõppladustamist ning partitsioneerimist ja transmutatsiooni; tõhustada dekomisjoneerimist ja olla valmis hädaolukorraks;

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) suurendada tuumajulgeolekut, sh tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete tõhustamine, tuumarelva leviku tõkestamine, ebaseadusliku tuumarelvakaubandusega võitlemine ja tuumaalase kohtuekspertiisi täiustamine;

Muudatusettepanek

b) suurendada tuumajulgeolekut, sh tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete tõhustamine, tuumarelva leviku tõkestamine, ebaseadusliku tuumarelvakaubandusega võitlemine ja tuumaalase kohtuekspertiisi täiustamine, ***lähtematerjalide ja radioaktiivsete jäätmete kõrvaldamine, tuumaelektrijaamadele tehtavate küberrünnakute vastu võitlemine ja terrorismiohu vähendamine tuumaelektrijaamades ning struktuursed piiriülesed kontrollid koos teiste ELi liikmesriikidega tuumarajatiste puhul, mis asuvad ühe või mitme riigipiiri lähedal;***

Muudatusettepanek 23

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

(d) edendada teabehaldust, haridust ja koolitust;

Muudatusettepanek

d) edendada teabehaldust, haridust ja koolitust, ***sealhulgas pikaajalist kutsekoolitust, et kajastada pidevat arengut, mille on muutnud võimalikuks uued tehnoloogiad;***

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

4. Euratomi programmi rakendatakse sellisel moel, et toetatavad prioriteedid ja tegevusvaldkonnad sobivad muutuvate vajadustega ning et võetakse arvesse teaduse, tehnika, innovatsiooni, poliitikakujundamise, turgude ja ühiskonna muutumist, et optimeerida inimressursid ja rahalised vahendid ning vältida liidus tehtavate tuumauuringute ja vastava

Muudatusettepanek

4. Euratomi programmi rakendatakse sellisel moel, et toetatavad prioriteedid ja tegevusvaldkonnad sobivad muutuvate vajadustega ning et võetakse arvesse teaduse, tehnika, innovatsiooni, poliitikakujundamise (***eeskätt energia- ja keskkonnapoliitika puhul***), turgude ja ühiskonna muutumist, et optimeerida inimressursid ja rahalised vahendid, ***luua suurem koostoime olemasolevate***

arendustegevuse dubleerimist.

programmide ja projektide vahel ning vältida liidus tehtavate tuumauuringute ja vastava arendustegevuse dubleerimist.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Euratomi programmi rahastamise paketist võib katta kulud, mis on seotud programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajaliku ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistegevusega, eelkõige uuringutega ja ekspertide kohtumistega, kui need on seotud käesoleva määruse üldeesmärkidega, samuti infotöötamiseks ja vahetuseks ettenähtud infotehnoloogiavõrkude kulud ning kõik muud tehnilise ja haldusabi kulud, mis komisjonile Euratomi programmi juhtimisega kaasnevad. Kulud sellistele pidevalt ja korduvalt võetavatele meetmetele nagu kontroll, audit ja IT võrgustikud kaetakse lõikes 1 nimetatud komisjoni halduskulude piires.

Muudatusettepanek

2. Euratomi programmi rahastamise paketist võib katta kulud, mis on seotud programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajaliku ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistegevusega, eelkõige uuringutega ja ekspertide kohtumistega, kui need on seotud käesoleva määruse üldeesmärkidega, samuti infotöötamiseks ja vahetuseks ettenähtud infotehnoloogiavõrkude kulud **ja nende turvalisus** ning kõik muud tehnilise ja haldusabi kulud, mis komisjonile Euratomi programmi juhtimisega kaasnevad. Kulud sellistele pidevalt ja korduvalt võetavatele meetmetele nagu kontroll, audit ja IT võrgustikud kaetakse lõikes 1 nimetatud komisjoni halduskulude piires.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) riigid või territooriumid, mis on seotud Euratomi seitsmenda raamprogrammiga või Euratomi 2014.–2018. aasta teadus- ja koolitusprogrammiga.

Muudatusettepanek

c) riigid või territooriumid, mis on seotud Euratomi seitsmenda raamprogrammiga või Euratomi 2014.–2018. aasta teadus- ja koolitusprogrammiga **või osalevad nendes liikmesriigina.**

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud tööprogrammides võetakse arvesse teaduse, tehnika ja innovatsiooni olukorda riigis, liidus ja rahvusvahelisel tasandil ning asjakohaseid poliitilisi, turualaseid ja ühiskondlikke arengutendentse. Programme ajakohastatakse vajaduse korral.

Muudatusettepanek

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud tööprogrammides võetakse arvesse teaduse, tehnika ja innovatsiooni olukorda riigis, liidus ja rahvusvahelisel tasandil ning asjakohaseid poliitilisi, turualaseid ja ühiskondlikke arengutendentse. Programme ajakohastatakse vajaduse korral, **võttes nõuetekohaselt arvesse Euratomi programmi hindamiseks moodustatud komisjoni sõltumatute eksperdirühmade asjaomaseid soovitusi.**

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Erilist tähelepanu pööratakse selle tagamisele, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEed) ning erasektor üldiselt osaleksid piisavalt Euratomi programmis ja et innovatsioon neid mõjutaks. VKEde osalemise kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine on hindamis- ja järelevaevmenetluse üks osa.

Muudatusettepanek

Erilist tähelepanu pööratakse selle tagamisele, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEed), **sealhulgas esilekerkivad uued innovaatilised osalejad asjaomases teadusvaldkonnas** ning erasektor üldiselt osaleksid piisavalt Euratomi programmis ja et innovatsioon neid mõjutaks. VKEde osalemise kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine on hindamis- ja järelevaevmenetluse üks osa.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 21 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon koostab lõikes 1 osutatud järelevaev tulemuste kohta aruande **ja** teeb need tulemused üldsusele kättesaadavaks.

Muudatusettepanek

2. Komisjon koostab lõikes 1 osutatud järelevaev tulemuste kohta aruande, teeb need tulemused üldsusele kättesaadavaks **ja edastab need Euroopa Parlamendile.**

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Tuumaenergia on oluline *aspekt arutelus, milles käsitletakse kliimamuutustega võitlemist ja seda, kuidas vähendada Euroopa sõltuvust* importenergiast. Tuleviku tarbeks jätkusuutliku energiaallikate jaotuse leidmise laiemas kontekstis annab Euratomi programm oma teadusuuringute kaudu panuse ka **arutellu** tuumalõhustumise **energiaga seotud kasu ja piirangute üle** vähese CO₂-heitega majanduse **seisukohalt**. Tagades tuumaohutuse pideva suurendamise, võimaldaks arenenum tuumaenergiatehnoloogia ka tõhusust oluliselt parandada ja ressursse tõhusamalt kasutada, tootes praeguste lahendustega võrreldes vähem jäätmeid. Tuumaohutusega seotud aspektidele pööratakse võimalikult suurt tähelepanu.

Muudatusettepanek

Tuumaenergiad on oluline *osa kliimamuutusevastases võitluses ja Euroopa sõltuvuse vähendamisel* importenergiast. Tuleviku tarbeks jätkusuutliku energiaallikate jaotuse leidmise laiemas kontekstis annab Euratomi programm oma teadusuuringute kaudu panuse ka tuumalõhustumise **energia tehnoloogiliste edusammude säilitamisesse** vähese CO₂-heitega majanduse **saavutamiseks**. Tagades tuumaohutuse pideva suurendamise, võimaldaks arenenum tuumaenergiatehnoloogia ka tõhusust oluliselt parandada ja ressursse tõhusamalt kasutada, tootes praeguste lahendustega võrreldes vähem jäätmeid. Tuumaohutusega seotud aspektidele pööratakse võimalikult suurt tähelepanu.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 6 – alapunkt a – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Vastavalt seatud üldeesmärgile toetatakse ühist teadustegevust, mis on seotud liidus kasutusel olevate reaktorisüsteemide (sh tuumkütusetsükliga rajatised) ohutu käitamise ja dekomisjoneerimisega või, kui võrd see on vajalik liidu üldise tuumaohutusalase asjatundlikkuse säilitamiseks, **selliste reaktoritüüpide ohutu käitamise, mida võidakse** kasutada tulevikus, **keskendudes üksnes ohutusaspektidele, sh kõikidele sellistele** kütusetsüklitega seotud **aspektidele** nagu partitsioneerimine ja transmutatsioon.

Muudatusettepanek

Vastavalt seatud üldeesmärgile toetatakse ühist teadustegevust, mis on seotud liidus kasutusel olevate reaktorisüsteemide (sh tuumkütusetsükliga rajatised) ohutu käitamise ja dekomisjoneerimisega või, kui võrd see on vajalik liidu üldise tuumaohutusalase asjatundlikkuse säilitamiseks, **võib selliseid reaktoritüüpe** kasutada tulevikus **seoses kõikide selliste** kütusetsüklitega seotud **aspektidega** nagu partitsioneerimine ja transmutatsioon.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 9 – alapunkt a – lõik 2 – punkt 3

Komisjoni ettepanek

(3) teabevahetus asjaomaste sidusrühmadega, et suurendada ELi suutlikkust reageerida tuumaõnnetustele ja -vahejuhtumitele, uurides radioaktiivsete ainete **õhku** leviku eest hoiatamise süsteeme ja mudeleid ning koondades ressursse ja asjatundjaid, et analüüsida ja modelleerida tuumaõnnetusi.

Muudatusettepanek

3) teabevahetus asjaomaste sidusrühmadega, et suurendada ELi suutlikkust reageerida tuumaõnnetustele ja -vahejuhtumitele, uurides radioaktiivsete ainete **keskkonda (õhk, vesi ja pinnas)** leviku eest hoiatamise süsteeme ja mudeleid ning koondades ressursse ja asjatundjaid, et analüüsida ja modelleerida tuumaõnnetusi.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – lõik 11

Komisjoni ettepanek

Euratori programmi eesmärkide saavutamiseks tagatakse asjakohane seos raamprogrammi „Horisont 2020“ eriprogrammidega, nt korraldatakse ühiseid projektikonkursse.

Muudatusettepanek

Euratori programmi eesmärkide saavutamiseks **ja koostoime loomiseks tuumavaldkonna ja sellega mitteseonduvate meetmete ja teadmussiirde vahel asjaomastes valdkondades** tagatakse asjakohane seos raamprogrammi „Horisont 2020“ eriprogrammidega, nt korraldatakse ühiseid projektikonkursse.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – 1. osa – punkt 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

(b) Ohutute ja **pikemaajaliste** lahenduste väljatöötamisele kaasaitamine lõplike tuumajäätmete käitlemiseks, sealhulgas geoloogiliseks lõppladustamiseks ning partitsioneerimiseks ja transmutatsiooniks

Muudatusettepanek

b) Ohutute ja **pikaajaliste** lahenduste väljatöötamisele kaasaitamine lõplike tuumajäätmete käitlemiseks, sealhulgas geoloogiliseks lõppladustamiseks ning partitsioneerimiseks ja transmutatsiooniks

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – 1. osa – punkt g – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

(g) Innovatsiooni edendamine **ja**
tööstuse konkurentsivõime parandamine

Muudatusettepanek

g) Innovatsiooni edendamine